

IV

(Akty přijaté před 1. prosincem 2009 podle Smlouvy o ES, Smlouvy o EU a Smlouvy o Euratomu)

ROZHODNUTÍ KONTROLNÍHO ÚŘADU ESVO

č. 290/09/KOL

ze dne 1. července 2009

o podpoře poskytnuté v oblasti vzdělávání pilotů aerolinií v kraji Troms

(Norsko)

KONTROLNÍ ÚŘAD ESVO ⁽¹⁾,POTÉ, CO VYZVAL zúčastněné strany k podání připomínek ⁽⁷⁾,
a s ohledem na tyto připomínky,

S OHLEDEM na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru ⁽²⁾, a zejména na články 61 až 63 a protokol 26 této dohody,

vzhledem k těmto důvodům:

S OHLEDEM na Dohodu mezi státy ESVO o zřízení Kontrolního úřadu a Soudního dvora ⁽³⁾, a zejména na článek 24 této dohody,

I. SKUTEČNOSTI

1. Postup

S OHLEDEM na čl. 1 odst. 2 části I a čl. 7 odst. 2 a 5 a články 13 a 14 části II protokolu 3 Dohody o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru,

Dopisem ze dne 17. března 2006 podala společnost North European Aviation Resources AS (dále jen „NEAR“ nebo „stěžovatel“) stížnost týkající se poskytnutí podpory společností Norwegian Aviation College (dále jen „NAC“) prostřednictvím revidovaného státního rozpočtu. Kontrolní úřad dopis obdržel a zaevidoval dne 20. března 2006 (dokument č. 366921). Dopisem ze dne 25. srpna 2006, který Kontrolní úřad obdržel a zaevidoval dne 28. srpna 2006 (dokument č. 385471), rozšířila společnost NEAR svou stížnost na různé peněžní prostředky, které společnosti NAC poskytl kraj Troms a obec Målselv.

S OHLEDEM na pokyny Kontrolního úřadu pro uplatňování a výklad článků 61 a 62 Dohody o EHP ⁽⁴⁾, a zejména kapitoly týkající se vyrovnávací platby za závazek veřejné služby a státních záruk,

Dopisy ze dne 11. dubna 2006 (dokument č. 369763) a 7. září 2006 (dokument č. 385794) Kontrolní úřad norské orgány informoval o stížnosti a jejím rozšíření a současně je vyzval, aby předložily své připomínky.

S OHLEDEM na rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 195/04/KOL ze dne 14. července 2004 o prováděcích ustanoveních uvedených v článku 27 části II protokolu 3 Dohody o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru ⁽⁵⁾,

S OHLEDEM na rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 389/06/KOL ze dne 13. prosince 2006 o zahájení řízení podle čl. 1 odst. 2 části I protokolu 3 Dohody o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru ⁽⁶⁾,

Po přezkoumání těchto připomínek Kontrolní úřad dopisem ze dne 13. prosince 2006 (dokument č. 401508) norské orgány informoval, že se s ohledem na podporu poskytnutou v oblasti vzdělávání pilotů aerolinií v kraji Troms rozhodl zahájit řízení podle čl. 1 odst. 2 části I protokolu 3 Dohody o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru ⁽⁸⁾. Norská vláda byla vyzvána, aby se k tomuto rozhodnutí vyjádřila. Dopisem ze dne 15. února 2007, který Kontrolní úřad obdržel a zaevidoval dne 19. února 2007 (dokument č. 410248), předložily norské orgány své připomínky.

⁽¹⁾ Dále jen „Kontrolní úřad“.

⁽²⁾ Dále jen „Dohoda o EHP“.

⁽³⁾ Dále jen „Dohoda o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru“.

⁽⁴⁾ Pokyny pro uplatňování a výklad článků 61 a 62 Dohody o EHP a článku 1 protokolu 3 k Dohodě o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru, které byly přijaty a vydány Kontrolním úřadem ESVO dne 19. ledna 1994, zveřejněné v *Úředním věstníku Evropské unie* (dále jen *Úř. věst.*) L 231, 3.9.1994, s. 1, a v dodatku EHP č. 32, 3.9.1994. Tyto pokyny byly naposledy pozměněny dne 25. dubna 2007. Dále jen „pokyny pro státní podporu“.

⁽⁵⁾ *Úř. věst.* L 139, 25.5.2006, s. 37 a dodatek EHP č. 26, 25.5.2006, s. 1.

⁽⁶⁾ Dále jen „rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení“.

⁽⁷⁾ *Úř. věst.* C 77, 5.4.2007, s. 35 a dodatek EHP č. 17, 5.4.2007, s. 16.

⁽⁸⁾ Pokud jde o podrobnější informace o korespondenci mezi norskými orgány a Kontrolním úřadem, odkazuje se na rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení.

Rozhodnutí č. 389/06/KOL o zahájení formálního vyšetřovacího řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* a jeho dodatku EHP. Kontrolní úřad vyzval zúčastněné strany, aby podaly své připomínky⁽⁹⁾.

Kontrolní úřad obdržel od zúčastněných stran dva soubory připomínek. Dopisem ze dne 10. října 2007 (dokument č. 446322) předložil Kontrolní úřad tyto připomínky norským orgánům a poskytl jim možnost se k nim vyjádřit. Dopisem ze dne 13. listopadu 2007 (dokument č. 451773) předložily norské orgány své připomínky.

2. Popis navrhovaného opatření

2.1 Posuzovaná opatření

a) Grant ve prospěch společnosti NAC

Podle norské vlády Parlament rozhodl o grantu ve výši 4,5 milionu NOK určeném na „vzdělávání pilotů aerolinií v Tromsø/Bardufoss“ v červnu 2005. Ministerstvo školství a výzkumu přidělilo dne 8. července 2005 tento grant přímo společnosti NAC.

Další částka ve výši 4,5 milionu NOK byla připsána do státního rozpočtu na rok 2006 a byla uvedena znovu v návrhu rozpočtu na rok 2007. Podle norské vlády však byl Parlament informován o stížnosti a poskytování dalších částek společnosti NAC bylo pozastaveno až do vyřešení této záležitosti.

b) Financování projektu pro nadaci Norsk Luftfartshøgskole

Kraj Troms potvrdil, že rozhodnutím ze dne 6. července 2006 schválil financování projektu ve výši 1,9 milionu NOK pro nadaci Norsk Luftfartshøgskole (dále jen „NLH“), což je subjekt, který norské orgány popsaly jako neziskovou nadaci založenou s cílem usnadnit vzdělávání pilotů na severu Norska.

c) Půjčka pro společnost NAC poskytnutá krajem Troms a její následné prominutí

Podle kraje Troms byla v roce 1999 poskytnuta společnosti NAC půjčka ve výši 400 000 NOK v souladu s regionálním režimem půjček, který byl oznámen Kontrolnímu úřadu a ten jej schválil. Původní půjčka předpokládala splacení za převládajících úrokových sazeb po počátečním tříletém období. Po prodloužení lhůty pro splacení půjčky schválil kraj Troms rozhodnutím ze dne 6. července 2006 prominutí půjčky pod podmínkou, že se na restrukturalizaci dluhů společnosti NAC budou podílet všichni ostatní věřitelé.

d) Úvěrová záruka

Kraj Troms potvrdil, že se v období od 1. září 2002 do 1. září 2012 zaručil za částku ve výši 500 000 NOK dluhu společnosti NAC, aniž by od společnosti NAC požadoval uhrazení poplatku za záruku.

e) Půjčka pro nadaci NLH poskytnutá obcí Målselv

Obec Målselv uvedla, že rozhodnutím ze dne 19. července 2006 poskytla společnosti NAC podřízenou půjčku ve výši 1,3 milionu NOK s úrokovou sazbou ve výši 8,5 % ročně, přičemž celá částka a splatné úroky měly být zaplacený nejpozději do konce roku 2007. Rozhodnutím ze dne 24. dubna 2008 prodloužila obec Målselv lhůtu pro splacení do dne 31. prosince 2008. Norské orgány potvrdily, že půjčka byla určena pro nadaci NLH a byla jí vyplacena.

2.2 Cíl posuzovaných opatření

a) Grant

Podle norské vlády se v posledních letech snížila schopnost Air Force školit piloty pro službu mimo ozbrojené síly a finanční podpora pro vzdělávání pilotů aerolinií, kterou poskytovala společnost SAS. Napadené financování lze považovat za důsledek těchto změn. Grant lze použít pouze k zajištění stávajícího vzdělávání pilotů u společnosti NAC, přičemž snahou je zachovat stávající kapacity pro vzdělávání pilotů aerolinií v Norsku a zamezit krizi při náboru pilotů.

b) Financování projektu pro nadaci NLH

Podle kraje Troms bylo cílem financování projektu zajistit rozvoj a posílení stávajících kvalifikací v oblasti letectví v tomto regionu.

c) Půjčka pro společnost NAC poskytnutá krajem Troms a její následné prominutí

Podle kraje Troms měla finanční situace společnosti NAC za následek, že bylo nutno schválit prodloužení lhůty pro splacení půjčky a nakonec ji zcela odepsat.

d) Úvěrová záruka

Záruka byla od vlastníků společnosti NAC požadována v poměru k jejich vlastnickému podílu v souvislosti s úvěrem na financování leteckého simulátoru.

e) Půjčka pro nadaci NLH poskytnutá obcí Målselv

Nebyly uvedeny žádné cíle.

⁽⁹⁾ Viz poznámka pod čarou 7.

2.3 Vnitrostátní právní základ opatření podpory

Přímý grant ve výši 4,5 milionu NOK je poskytnut v rámci revidovaného státního rozpočtu na rok 2005 (Kap. 281, post 1). Tento rozpočet zahrnuje rovněž částku ve výši 574 000 NOK určenou k jiným účelům, jež nesouvisejí s posuzovanými opatřeními.

Ostatní opatření jsou výsledkem rozhodnutí rady kraje Troms nebo výkonného výboru obce Målselv.

2.4 Příjemci podpory

Společnost NAC je společnost s ručením omezeným, která je v Norsku zaregistrována od roku 1993. Jejími vlastníky byly společnost SAS (60 %), nadace Norsk Luftfartshøgskole (29 %) a jiní menší akcionáři. V listopadu 2006 nadace NLH navýšila svůj podíl ve společnosti NAC na 95,65 %. Zbývající 4,35 % akcií vlastní společnost Hurtigruten AS.

Společnost NAC, která zajišťuje jediné vzdělávání pilotů aerolinií v Tromsø/Bardufoss, byla považována za jediného možného příjemce grantu poskytnutého Parlamentem.

Společnost NAC je rovněž zvláštním příjemcem (následně prominutě) půjčky a úvěrové záruky poskytnuté krajem Troms. Financování projektu poskytl kraj Troms nadaci Norsk Luftfartshøgskole a této nadaci poskytla půjčku rovněž obec Målselv.

Nadace Norsk Luftfartshøgskole je v Norsku zaregistrována od roku 1997. Jejími zakládajícími členy jsou Troms fylkeskommune, SAS Flight Academy a obce Bardu a Målselv. Zaregistrovaným účelem této neziskové nadace je pronájem nemovitostí a jejím udávaným cílem je usnadnění vzdělávání pilotů aerolinií na severu Norska, a to rozvojem, iniciováním a koordinováním nabízeného vzdělávání a zajištěním potřebných prostor.

3. Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení

V rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení dospěl Kontrolní úřad k předběžnému závěru, že nelze vyloučit existenci státní podpory a že na základě dostupných informací přetrvávají pochybnosti, co se týká slučitelnosti této podpory s fungováním Dohody o EHP.

4. Připomínky norských orgánů k tomuto rozhodnutí

Norské orgány uvedly, že napadené financování nepředstavuje státní podporu, jelikož vzdělávání, které poskytuje společnost NAC, není hospodářskou činností, nemůže být proto posuzo-

váno podle článku 61 Dohody o EHP. Norské orgány rovněž tvrdily, že pokud by tato činnost spadala do oblasti působnosti uvedeného ustanovení, napadené financování by představovalo vyrovnávací platbu za poskytování služby obecného hospodářského zájmu ve smyslu čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP.

Norské orgány uvádějí, že vzdělávání (ačkoliv nespadá do vnitrostátního vzdělávacího systému) lze považovat za neehospodářskou činnost. Obsah a standard kurzu, který nabízí společnost NAC, je stanoven veřejným aktem, norským zákonem o letectví. Mimoto se v současnosti přezkoumává možnost začlenění vzdělávání pilotů do vnitrostátního vzdělávacího systému. Norské orgány zjistily možný problém v souvislosti s nábořem vzhledem k současné tendenci ukládat zátěž spojenou s náklady na vzdělávání na studenty (tradičně byly náklady rozděleny mezi letecké společnosti a studenty). Náklady na poskytování takového vzdělávání jsou vysoké, a i když vzdělávání zajišťují soukromé hospodářské subjekty, nezdá se, že by se jednalo o ziskovou hospodářskou činnost⁽¹⁰⁾. Norské orgány proto uvádějí, že v souladu s judikaturou ESD v případě napadeného financování stát pouze plní svou povinnost vůči obyvatelstvu v oblasti vzdělávání.

Alternativně norské orgány zastávají názor, že napadené financování je v případě, je-li přezkoumáno podle čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP, v souladu s právními předpisy. Vyzdvihují volnost, kterou má stát při vymezení toho, co představuje „službu obecného hospodářského zájmu“, a tvrdí, že se tento pojem vztahuje na vzdělávání pilotů, které zajišťuje společnost NAC. V tomto ohledu zdůrazňují, že zvláštní vzdělávání, které poskytuje společnost NAC (jediný integrovaný program pro dopravní piloty aerolinií), v jehož rámci se výcvik uskutečňuje v Norsku, hraje úlohu při náboru pilotů pro práci na norském trhu. Podpora vzdělávání pilotů u společnosti NAC je proto záležitostí vnitrostátní politiky v oblasti vzdělávání, která je přímo spojena s dlouhodobým prospěchem pro veřejnost a nepředstavuje diskriminaci, jelikož v Norsku neexistují žádné jiné poskytovatelé integrovaného vzdělávání.

Norské orgány uvádějí, že první podmínky čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP, tj. pověření, je dosaženo prostřednictvím zvláštní rozpočtové položky na „vzdělávání dopravních pilotů aerolinií v kraji Troms/Bardufoss“ spolu s norským zákonem o letectví. Norské orgány tvrdí, že druhá podmínka zahrnuje ověření „zjevného omylu“ na rozdíl od „přiměřeného vztahu mezi cílem a použitými prostředky“. Norské orgány uvádějí, že se odchylka použije v případě, je-li to nezbytné k tomu, aby podnik plnil své úkoly za přijatelných finančních podmínek⁽¹¹⁾. Norské orgány vylučují možnost nadměrné vyrovnávací platby a uvádějí, že přidělená částka ve výši 4,5 milionu NOK pokrývá pouze 20 % nákladů programu pro piloty aerolinií.

⁽¹⁰⁾ Zdá se, že norské orgány na podporu tohoto výroku odkazují na likvidační řízení zahájené správní radou společnosti NAC.

⁽¹¹⁾ Na podporu tohoto tvrzení je použita skutečnost, že se na společnost NAC v současnosti vztahuje úpadkové řízení.

Norské orgány upozorňují, že požadavek uvedený v čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP, a to aby obchod nebyl dotčen „v míře, která by byla v rozporu se zájmem smluvních stran“, je méně přísný než kritérium dopadu na obchod pro účely zjištění existence podpory podle čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP. Norské orgány poukazují na porovnání, na něž odkazuje Soudní dvůr ve své judikatuře⁽¹²⁾, a domnívají se, že důkazní břemeno v této záležitosti nese Kontrolní úřad⁽¹³⁾.

Zvláštní připomínky kraje Troms

Kraj Troms zastává názor, že zajištění náležitého vzdělávání pilotů aerolinií je zásadním úkolem celostátního významu. Považuje svou účast, a to jak přímou (úvěrová záruka a prominutí půjčky), tak i nepřímou (jako vlastník nadace NLH), na finanční restrukturalizaci společnosti NAC za běžný tržní postup a zdůrazňuje, že jeho příspěvek vycházel z podmínky, že se na restrukturalizaci dluhů budou podílet ostatní věřitelé⁽¹⁴⁾.

Kraj Troms objasnil, že se záruka týká úvěru na financování leteckého simulátoru. Vlastníci společnosti NAC byli požádáni o záruku za úvěr, aby se zamezilo platbě předem. Záruka poskytnutá krajem Troms představuje 12,27 % částky úvěru. Region Troms zdůrazňuje povahu vztahu mezi společností NAC a krajem jako vztah mateřské a dceřiné společnosti. Tvrdí rovněž, že jakýkoli poplatek, pokud by byla požadován, by nepřekročil prahovou hodnotu pro podporu *de minimis*.

Zvláštní připomínky obce Målselv

Obec Målselv zdůrazňuje, že se finanční potíže společnosti NAC v době poskytnutí půjčky považovaly za dočasné a že se obec jako zúčastněná strana podílela na probíhajícím procesu refinancování. Obec uvádí, že pokud byla v době přijetí rozhodnutí o poskytnutí půjčky rizika posouzena přiměřeně a objektivně, měl by Kontrolní úřad upustit od přezkoumání výše stanoveného úroku, ledaže se zdá, že neexistovaly objektivní důvody v dobré víře, aby bylo možno přiměřeně očekávat, že by soukromý investor půjčil peněžní prostředky za okolností daného případu.

5. Přípomínky předložené zúčastněnými třetími stranami

Dopisem ze dne 3. května 2007, který Kontrolní úřad obdržel a zaevidoval téhož dne (dokument č. 420011), předložila společnost Rørosfly AS připomínky k rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení. Tato společnost podpořila stěžovatele a zdůraznila konkurenční výhodu, kterou poskytuje státní podpora pouze jedné letecké školy.

⁽¹²⁾ Věc 202/88 Komise v. Francie (telekomunikační koncová zařízení), Sb. rozh. 1991, s. I-1223, bod 12.

⁽¹³⁾ Norské orgány k doložení tohoto tvrzení odkazují na věc C-159/94 Komise v. Francie, Sb. rozh. 1997, s. I-5815, body 112 a 113.

⁽¹⁴⁾ Kraj Troms předložil důkazy, že prominutí dluhu společnosti NAC schválily rovněž další dvě společnosti v soukromém vlastnictví s nesplacenými půjčkami ve výši vždy 200 000 NOK jako součást restrukturalizace.

Stěžovatel předložil připomínky k rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení dopisem ze dne 4. května 2007, který Kontrolní úřad obdržel a zaevidoval téhož dne (dokument č. 420422). Na úvod stěžovatel vyvrací popis systému vzdělávání pilotů, který poskytly norské orgány, a tvrdí, že on i společnost NAC mají stejnou licenci (kterou udělil norský úřad pro civilní letectví) a že obě společnosti poskytují v Norsku integrované vzdělávání pro dopravní piloty aerolinií⁽¹⁵⁾.

S odkazem na tvrzení, že společnost NAC nevykonává hospodářskou činnost, stěžovatel připomíná šíří pojmu „podnik“ a uvádí, že kritériem je to, zda se subjekt podílí na činnosti, která představuje hospodářskou činnost a zahrnuje nabízení zboží nebo služeb na trhu, kterou by alespoň v zásadě mohl vykonávat soukromý podnik za účelem dosažení zisku⁽¹⁶⁾. Podle názoru stěžovatele společnost NAC vykonává typickou obchodní činnost za zjevným hospodářským účelem. K doložení tohoto názoru stěžovatel odkazuje na rozsáhlou reklamu společnosti NAC jako na typický znak účastníků trhu. K doložení konkurenčního vztahu mezi jednotlivými leteckými školami společnost NEAR rovněž odkazuje na nárůst počtu přijatých studentů od likvidace společnosti NAC.

Co se týká použití čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP, stěžovatel zpochybňuje přesný obsah služby obecného hospodářského zájmu, jehož se dovolávají norské orgány. Všechny letecké školy v Norsku musí dodržovat stejná vnitrostátní a mezinárodní pravidla. Za službu obecného hospodářského zájmu proto nelze považovat činnosti celé společnosti NAC; společnost NAC musí v porovnání s ostatními školami poskytovat něco „navíc“. Stěžovatel poukazuje na zajištění celého výcviku v Norsku jako na jediný „dodatečný“ prvek nabízený společnostmi NAC. Ačkoliv charakteristickým znakem služby obecného hospodářského zájmu je to, že nebude poskytována bez zásahu státu, přesto společnost NEAR poskytuje integrované vzdělávání pilotů s výcvikem výhradně v Norsku (za nižší cenu, než za jakou toto vzdělávání nabízí společnost NAC). Stěžovatel proto vyvozuje závěr, že hodnocení dotyčné služby jako služby obecného hospodářského zájmu představuje zjevný omyl. Stěžovatel každopádně tvrdí, že nejsou splněny podmínky stanovené v čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP. Stěžovatel zpochybňuje tvrzení norských orgánů, že se pověření úředním aktem uskutečnilo prostřednictvím norského zákona o letectví a položky v rozpočtu. S odkazem na pokyny ke státní podpoře v podobě vyrovnávacích plateb za závazek veřejné služby nejsou mimoto v žádném úředním aktu stanoveny ani přesná povaha služby obecného hospodářského zájmu, ani parametry pro výpočet, kontrolu a přezkum vyrovnávací platby. V tomto

⁽¹⁵⁾ Stěžovatel podotýká, že studentům společnosti NEAR je nabídnuta možnost uskutečnit celý výcvik v Norsku, většina se však rozhodne využít možnosti, jež jsou nabízeny v zahraničí. Rozdíl spočívá v tom, že společnost NAC tyto zahraniční stáže nenabízí, a tudíž všichni studenti absolvují výcvik pouze v Norsku.

⁽¹⁶⁾ Stěžovatel v tomto ohledu odkazuje na věci C-41/90 Höfner, Sb. rozh. 1991, s. I-1979 a C-244/94 Fédération Française des Sociétés d'Assurance, Sb. rozh. 1995, s. I-4013. Na druhou stranu se čistě společenská funkce subjektu ve věci C-159/91 Poucet et Pistre, Sb. rozh. 1993, s. I-637 uvádí jako příklad jiného hodnocení subjektu než podniku.

ohledu stěžovatel podotýká, že norské orgány nedoložily náklady spojené se službou obecného hospodářského zájmu (tj. náklady spojené s možnou „povinností“ poskytovat veškerý letecký výcvik v Norsku). Stěžovatel ve skutečnosti uvádí, že by stejné vzdělávání mohla poskytovat společnost NEAR za nižší cenu ⁽¹⁷⁾.

Stěžovatel se vyjadřuje rovněž k zásadě „investora v tržním hospodářství“. Uvedl, že společnost NAC byla ve finančních potížích přinejmenším od té doby, co se společnost SAS v roce 2005 rozhodla ukončit svou podporu, a že v době „investic“ norské orgány neměly žádný důvod očekávat přiměřený výnos z vloženého kapitálu. S ohledem na skutečnost, že norské orgány měly vlastnický podíl ve společnosti NAC, stěžovatel odkazuje na judikaturu ESD a uvádí, že v rozporu s judikaturou se „investice“ neuskutečnily abstraktním způsobem, nýbrž že roli hrály sociální, regionální a odvětvové aspekty. Stěžovatel zejména uvádí, že nadaci Norsk Luftfartshøgskole je nutno považovat za podnik ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP a že grant ve výši 1,9 milionu NOK udělený tomuto subjektu představuje hospodářskou výhodu, která může narušit hospodářskou soutěž. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o neziskovou nadaci, lze stěžít tvrdit, že investice splňují zásadu investora v tržním hospodářství. Stěžovatel znovu opakuje výše uvedené body a vyvozuje závěr, že nadace Norsk Luftfartshøgskole není pověřena závazkem veřejné služby podle čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP a že poskytnutá částka nemá žádnou spojitost s náklady na údajnou službu obecného hospodářského zájmu.

Stěžovatel z připomínek norských orgánů k rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení vyvozuje rovněž další dva možné prvky podpory: nadace NLH po určitou dobu zprostila společnost NAC povinností týkajících se nájemného za ubytovnu pro studenty a snížila výši plateb s ohledem na pronájem hangárů a administrativních budov. Stěžovatel se domnívá, že se tato opatření nemohla uskutečnit v souladu se zásadou investora v tržním hospodářství, představují tudíž státní podporu, kterou společnost NAC poskytla nadaci NLH.

Co se týká prominutí půjčky ⁽¹⁸⁾, stěžovatel tvrdí, že nepostačuje prokázat, že prominutí půjčky schválili rovněž soukromí investoři, a nadále trvá na svém tvrzení, že prominutí půjčky představuje státní podporu, která není v souladu se zásadou investora v tržním hospodářství. Stěžovatel zejména uvádí, že kraj nepředložil žádné důkazy dokládající plán restrukturalizace, který by vedl k přiměřené návratnosti investic.

⁽¹⁷⁾ Na základě odhadovaných nákladů na vzdělávání jednoho studenta u společnosti NAC ve výši 937 500 NOK stěžovatel tvrdí, že vyrovnávací platba pro společnost NAC je nadměrná, přičemž náklady na vzdělávání u společnosti NEAR a výhradně v Norsku činí 512 000 NOK.

⁽¹⁸⁾ Stěžovatel podotýká, že kraj nepředložil žádné připomínky k původnímu poskytnutí půjčky ani k odložení jejího splacení v roce 2003. Trvá na svém tvrzení, že tyto prvky rovněž představují státní podporu.

S ohledem na úvěrovou záruku stěžovatel zpochybňuje tvrzení norských orgánů, že mateřské společnosti obvykle dceřiným společenstvem neúčtují poplatky za záruky za úvěr, a na podporu svého tvrzení, že opak je pravdou, odkazuje na §§ 3-8 a 3-9 norského zákona o letectví týkající se společností s ručením omezeným.

Co se týká úrokové sazby ve výši 8,5 %, která je účtována za půjčku poskytnutou obcí Målselv, stěžovatel opakuje úvahy, na nichž je založena zásada investora v tržním hospodářství, a vyvozuje závěr, že vzhledem k finanční situaci společnosti NAC neodráží úroková sazba riziko spojené s touto půjčkou a měla by být považována za grant/dotaci, kterou by soukromý investor neposkytl.

6. Připomínky norských orgánů k těmto tvrzením

Norské orgány reagovaly na připomínky společnosti Rørosfly a stěžovatele a zdůraznily za prvé, že společnost NAC již jako právní subjekt neexistuje, a za druhé, vzhledem k tomu, že společnost NEAR nepodporuje aktivně studenty, aby absolvovali celý výcvik v Norsku, byla podpora společnosti NAC považována za nejlepší způsob, jak přispět k vzdělávání v oblasti letectví v Norsku.

II. POSOUZENÍ

1. Působnost tohoto rozhodnutí

Ve svých připomínkách k rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení norské orgány popsaly vztah mezi nadací NLH a společností NAC a uvedly, že vzhledem k finančním potížím společnosti NAC ji nadace NLH dočasně zprostila povinností týkajících se nájemného za ubytovnu, kterou pronajala společnosti NAC, a snížila platby za pronájem hangárů a administrativních budov.

Stěžovatel poukazuje na tato opatření jako na dva další případy podpory pro společnost NAC, zatímco norské orgány trvají na tom, že toto opatření bylo za daných okolností běžné. Tato opatření nebyla součástí rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení.

Na základě informací předložených norskými orgány ohledně příjemce půjčky poskytnuté obcí Målselv toto opatření neodpovídá popisu uvedenému v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení. Norské orgány rovněž potvrdily, že půjčka i financování projektu poskytnuté nadaci NLH krajem Troms byly převedeny na společnost NAC „za služby nezbytné k provedení rozvojového projektu“. Tento převod finančních prostředků nebyl v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení rovněž zmíněn.

S ohledem na změnu příjemce půjčky poskytnuté obcí Målselv se Kontrolní úřad domnívá, že napadené opatření (finanční prostředky poskytnuté obcí za zvýhodněnou sazbu) je identifikovatelné s opatřením popsáním v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, posoudí proto toto opatření ve vztahu k novému příjemci namísto společnosti NAC. Co se však týká ostatních uvedených bodů, Kontrolnímu úřadu se nezdá být zřejmé, že nelze vznést pochybnosti, co se týká slučitelnosti těchto různých opatření s pravidly státní podpory. S ohledem na tato opatření proto nemůže vyvodit závěr a tato opatření nebudou v tomto rozhodnutí dále posuzována. Toto rozhodnutí se proto vztahuje pouze na opatření popsaná v oddíle I bodu 2.1 písm. a) až e).

2. Existence státní podpory ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP

Ustanovení čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP uvádí:

„Nestanoví-li tato dohoda jinak, jsou podpory poskytované v jakékoli formě členskými státy ES, státy ESVO nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby a pokud ovlivňují obchod mezi smluvními stranami, neslučitelné s fungováním této dohody.“

Před postupným přezkoumáním těchto kritérií je nutno učinit předběžnou poznámku týkající se povahy činnosti vykonávané společností NAC, a to poskytování vzdělávání pilotů aerolinií.

Zdá se, že pro poskytování těchto služeb existuje konkurenční trh a náklady na ně nejsou nepodstatné. Skutečnost, že dotyčná služba představuje aspekt vzdělávání, sama o sobě nemění hospodářskou povahu činnosti. Zdá se naopak, že judikatura, na niž se odvolává norská vláda, podporuje názor, že ačkoliv kurzy poskytované v rámci vnitrostátního vzdělávacího systému nepředstavují služby ve smyslu článku 50 Smlouvy o ES⁽¹⁹⁾, kurzy, které jsou v podstatě financovány ze soukromých finančních prostředků, zejména studenty nebo jejich rodiči, spadají do oblasti působnosti uvedeného článku⁽²⁰⁾. Toto odůvodnění, které se týká pojmu „služba“ ve smyslu článku 49 Smlouvy o ES a článku 36 Dohody o EHP, lze převést do oblasti státní podpory a na otázku, zda je činnost hospodářská, a tudíž zda je vykonávána podnikem ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP⁽²¹⁾. Nebylo uvedeno a ani informace obsažené ve spisu nepodporují závěr, že kurz u společnosti NAC není v podstatě financován ze soukromých finančních prostředků. Kontrolní úřad proto vyvozuje závěr, že vzdělávání pilotů aerolinií poskytované společností NAC před jejím úpadkem představovalo hospodářskou činnost a že společnost NAC je podnikem pro účely článku 61 Dohody o EHP.

⁽¹⁹⁾ Článek 37 Dohody o EHP je vymezen totožnými pojmy.

⁽²⁰⁾ Viz věc C-109/92 Wirth, Sb. rozh. 1993, s. I-6447, body 14–17. Soudní dvůr ESVO nedávno tento názor potvrdil v rozsudku ve věci E-5/07 Private Barnehagers Landsforbund ze dne 21. února 2008, dosud nezveřejněno, bod 80 a následující body.

⁽²¹⁾ Věc E-5/07 Private Barnehagers Landsforbund, uvedeno výše, bod 80.

2.1 Přítomnost státních prostředků

Opatření podpory musí být poskytnuto státem nebo ze státních prostředků.

Napadené financování spočívá v přímém grantu poskytnutém v rámci revidovaného státního rozpočtu nebo z peněžních prostředků či výhod poskytnutých místními orgány. Je proto zřejmé, že veškeré napadené financování bylo uděleno státem nebo ze státních prostředků.

2.2 Zvýhodnění určitých podniků nebo určitých odvětví výroby

Opatření podpory musí za prvé poskytovat příjemcům podpory výhody, které je zprošťují nákladů, jež by jinak musely být hrazeny z jejich rozpočtů. Do posouzení podle čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP však spadají pouze převody prostředků, které zvýhodňují podniky. Před tím, než bude pozornost věnována konkrétním posuzovaným opatřením, je nutno nejprve uvážit, zda jsou příjemci finančních prostředků podniky ve smyslu zmíněného ustanovení.

Jak bylo uvedeno výše, společnost NAC je jednoznačně podnikem a skutečnost, že působí v oblasti vzdělávání, v daném případě tento závěr nemění.

Zdá se však, že nadace NLH nevykonává žádnou formu hospodářské činnosti, ke které se vztahují obdržené finanční prostředky. Podle ustálené judikatury je charakteristickým znakem hospodářské činnosti činnost spočívající v nabízení zboží nebo služeb na daném trhu⁽²²⁾. Kontrolnímu úřadu nebyly předloženy žádné informace, z nichž by vyplývalo, že usnadnění vzdělávání pilotů aerolinií na severu Norska lze vymezit těmito pojmy. V souladu s ustálenou judikaturou je nutno považovat za služby ve smyslu Dohody o EHP pouze služby, které jsou obvykle poskytovány za úplatu⁽²³⁾. Nadace NLH nejenže není za svou činnost placena, nýbrž finanční prostředky, které vyplácí v souladu se svým cílem usnadnit vzdělávání pilotů aerolinií na severu Norska, se více blíží společenským cílům stanoveným Soudním dvorem ESVO ve věci *Private Barnehagers*, v němž bylo rozhodnuto, že se norský stát nepodílí na ziskové činnosti, nýbrž plní své povinnosti vůči obyvateľstvu v sociální, kulturní a vzdělávací oblasti⁽²⁴⁾. Finanční prostředky poskytnuté nadaci NLH krajem Troms jsou spíše interním převodem zdrojů, tedy vyčleněním finančních prostředků k použití pro podporu vzdělávání pilotů aerolinií v zeměpisné oblasti, za níž je kraj odpovědný, a ne platbou za poskytnuté služby. Další vyplacení těchto finančních prostředků podnikům, jako je společnost NAC, podílejícím se

⁽²²⁾ Věc C-205/03 P FENIN, Sb. rozh. 2006, s. I-6295, bod 25.

⁽²³⁾ Věc E-5/07 Private Barnehagers Landsforbund, uvedeno výše, bod 81.

⁽²⁴⁾ Věc E-5/07 Private Barnehagers Landsforbund, uvedeno výše, bod 83.

na hospodářské činnosti spočívající v poskytování vzdělávání pilotů aerolinií, může skutečně představovat státní podporu, jak však bylo uvedeno výše v oddíle II bodě 1, nespadá do oblasti působnosti tohoto rozhodnutí. Co se týká prvního vyplacení nadaci NLH, Kontrolní úřad vyvozuje závěr, že přinejmenším v době vyplacení nebylo možno samotnou nadaci NLH považovat za příjemce podpory, a obě opatření, s ohledem na něž byla nadace NLH příjemcem podpory, není nutno posuzovat dále. Kontrolní úřad proto posoudí pouze existenci výhody ve vztahu k opatřením, jejichž příjemcem byla společnost NAC, a to:

- přímý grant ve výši 4,5 milionu NOK ze státního rozpočtu,
- půjčka poskytnutá krajem Troms a její následné prominutí,
- úvěrová záruka poskytnutá krajem Troms bez uhrazení prémie.

Přímý grant, jehož cílem je snížení provozních nákladů, tuto podmínku jednoznačně splňuje.

Podle norských orgánů byla půjčka krajem Troms poskytnuta na základě regionálního režimu půjček, který byl oznámen Kontrolnímu úřadu a jím schválen v roce 1999. Prominutí půjčky rovněž snižuje finanční zátěž, kterou by jinak příjemce musel nést. Nelze však říci, že by příjemce získal výhodu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP, pokud by se toto opatření řídilo běžnými tržními zásadami. Podle informací poskytnutých norskými orgány byly koncem roku 2005 dlouhodobými nezájistěnými věřiteli společnosti NAC tyto subjekty: Sparebanken Finans Nord-Norge AS (2 877 000 NOK), kraj Troms (400 000 NOK), Indre Troms Samvirkelag BA (200 000 NOK) a Eriksen Eiendom (200 000 NOK). Norské orgány potvrdily, že posledně jmenovaní dva věřitelé, které lze oba považovat za soukromé investory, schválili prominutí půjček, které poskytli společnosti NAC, zatímco Sparebanken Finans Nord-Norge povolila odložení splátek na druhé pololetí roku 2006, nikoli však osvobození od úrokových plateb. I když orgány veřejné správy musí své dlužníky upomínat stejně důrazně jako soukromý věřitel, Kontrolní úřad se domnívá, že vzhledem ke skutečnosti, že soukromí účastníci trhu rovněž schválili prominutí nesplacených půjček společnosti NAC, nepředstavuje stejné opatření ze strany kraje Troms státní podporu.

Bod 2.1 pokynů ke státní podpoře ve formě záruk stanoví, že státní záruky představují výhodu pro dlužníka a jsou poskytnuty ze státních prostředků, není-li na oplátku za záruku zaplacená žádná prémie. Zdá se proto, že záruka, kterou společnosti NAC poskytl kraj Troms, udělila společnosti NAC výhodu, zvýhodnila tudíž tento podnik ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP.

Za druhé, opatření podpory musí být selektivní v tom, že zvýhodňuje „určité podniky nebo určitá odvětví výroby“. Posuzovaná opatření byla určena výhradně společnosti NAC, jsou proto jednoznačně selektivní.

2.3 *Narušení hospodářské soutěže a ovlivnění obchodu mezi smluvními stranami*

Aby opatření představovala státní podporu, musí narušovat hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi smluvními stranami. Vzhledem ke skutečnosti, že společnost NAC přímo soutěží s ostatními institucemi v Norsku a v Evropě, které nabízejí vzdělávání pilotů aerolinií podle společných evropských pravidel (povolení pro letové posádky Sdružených leteckých úřadů, JAA-FCL), se zdá, že financování posiluje postavení příjemce, může tudíž narušit hospodářskou soutěž mezi těmito školami a ovlivnit obchod mezi státy, v nichž jsou usazeny.

2.4 *Závěr*

Na základě výše uvedených úvah vyvozuje Kontrolní úřad závěr, že níže uvedená opatření nepředstavují státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP:

- financování projektu pro nadaci NLH poskytnuté krajem Troms (oddíl I bod 2.1 písm. b)),

- schválení prominutí půjčky společnosti NAC krajem Troms (oddíl I bod 2.1 písm. c)) a

- půjčka pro nadaci NLH poskytnutá obcí Målselv (oddíl I bod 2.1 písm. e)),

a že níže uvedená opatření ve prospěch společnosti NAC představují státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP:

- přímý grant ve výši 4,5 milionu NOK ze státního rozpočtu (oddíl I bod 2.1 písm. a)) a

- úvěrová záruka poskytnutá krajem Troms bez uhrazení prémie (oddíl I bod 2.1 písm. d)).

3. *Procesní požadavky*

Ustanovení čl. 1 odst. 3 části I protokolu 3 stanoví, že „Kontrolní úřad ESVO bude včas informován o všech plánech ohledně poskytnutí nebo změny podpor, aby mohl podat své vyjádření (...). Dotčené státy neprovedou navrhovaná opatření, dokud nebude v tomto řízení přijato konečné rozhodnutí.“

Norské orgány neoznámily výše popsaná opatření Kontrolnímu úřadu. Kontrolní úřad proto vyvozuje závěr, že s ohledem na opatření, která byla určena jako podpora (konkrétně přímý grant a úvěrová záruka popsané v oddíle I bodě 2.1 písm. a) resp. d)), norské orgány nesplnily své povinnosti podle čl. 1 odst. 3 části I protokolu 3 Dohody o Kontrolním úřadu a Soudním dvorem. Poskytnutá podpora proto představuje „protiprávní podporu“ ve smyslu čl. 1 písm. f) části II protokolu 3 Dohody o Kontrolním úřadu a Soudním dvorem.

4. Slučitelnost podpory

4.1 Posouzení podle článku 61 Dohody o EHP

Na daný případ se nevztahuje žádná ze situací popsaných v čl. 61 odst. 2 Dohody o EHP.

Dotyčný region nespadá do oblasti působnosti čl. 61 odst. 3 písm. a) Dohody o EHP a čl. 61 odst. 3 písm. b) Dohody o EHP se na tento případ nevztahuje.

Nezdá se, že napadené financování přímo podporuje horizontální cíle Společenství ve smyslu čl. 61 odst. 3 písm. c) Dohody o EHP, například výzkum a vývoj, zaměstnanost, ochranu životního prostředí atd. Norské orgány ve skutečnosti tuto odchylku neuplatnily. Kontrolní úřad se proto domnívá, že napadené financování nelze považovat za slučitelné s fungováním Dohody o EHP ve smyslu uvedeného odstavce.

4.2 Posouzení podle čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP

V čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP je uvedeno, že „podniky pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu ... podléhají pravidlům obsaženým v této dohodě, zejména pravidlům hospodářské soutěže, pokud uplatnění těchto pravidel nebrání právně nebo fakticky plnění zvláštních úkolů, které jim byly svěřeny. Rozvoj obchodu nesmí být dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem smluvních stran.“

Uplatňování zmíněného ustanovení bylo rozvinuto v pokynech ke státní podpoře ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby, v nichž je v bodě 25 stanoveno, že se tyto pokyny použijí k posouzení neoznámené podpory, která byla poskytnuta po jejich přijetí. Ve všech ostatních případech se použijí předpisy platné v době poskytnutí podpory. Obě posuzovaná opatření pocházejí z doby před přijetím pokynů (dne 20. prosince 2005).

Před zavedením toho, co v té době byla kapitola 18C pokynů pro státní podporu (nyní kapitola o vyrovnávací platbě za závazek veřejné služby), neexistovala žádná zvláštní pravidla týkající se vyrovnávací platby za závazek veřejné služby.

Kontrolní úřad se nicméně domnívá, že vhodným základem pro posouzení dřívějších opatření je sdělení Komise o službách obecného hospodářského zájmu v Evropě⁽²⁵⁾ spolu s judikaturou Soudního dvora vnesenou před udělením podpory.

Kontrolní úřad se mimoto domnívá, že obsah kapitoly 18C pokynů pro státní podporu v zásadě nemění základ pro posouzení, nýbrž pouze objasňuje to, co je nezbytné k splnění jednotlivých kritérií obsažených v čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP.

Slučitelnost obou posuzovaných opatření bude proto přezkoumána na základě níže uvedených (kumulativních) zásad s patřičným přihlédnutím k době přijetí opatření a s náležitým zohledněním skutečnosti, že čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP představuje odchylku a jako takový je nutno jej vykládat restriktivně:

- dotyčná služba musí být „službou obecného hospodářského zájmu“ a musí být jako taková jednoznačně vymezena,
- dotyčný podnik musí být úředně pověřen poskytováním této služby,
- uplatňování pravidel hospodářské soutěže by bránilo plnění zvláštních úkolů, které byly dotyčnému podniku svěřeny, a
- rozvoj obchodu nesmí být dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem smluvních stran.

Služba obecného hospodářského zájmu

Členské státy ESVO mají při stanovení úrovně služeb obecného hospodářského zájmu velkou volnost a v případě potřeby mohou uložit závazky veřejné služby, aby tuto úroveň zajistily. Vymezení toho, co stát považuje za službu obecného hospodářského zájmu, podléhá kontrole pouze s ohledem na zjevnou nesprávnost. Avšak ve všech případech, na něž se vztahuje odchylka stanovená v čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP, musí být úkol veřejné služby jednoznačně vymezen.

V tomto ohledu z judikatury vyplývá, že pojem „služba obecného hospodářského zájmu“ zahrnuje služby, které v porovnání s hospodářským zájmem hospodářské činnosti obecně vykazují zvláštní charakteristiky⁽²⁶⁾. Jedním z těchto zvláštních znaků může být skutečnost, že orgány veřejné správy mají za to, že služba musí být poskytována i na trzích, kterým k jejich poskytování chybí dostatečný podnět⁽²⁷⁾. Pokud se tudíž usuzuje, že určité služby jsou v obecném zájmu a tržní síly nevedou k uspokojivému poskytování těchto služeb, může dotyčný stát k zajištění potřebné úrovně poskytovaných služeb uložit zvláštní závazky veřejné služby.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. C 17, 19.1.2001, s. 4.

⁽²⁶⁾ Viz například věc C-179/90 *Merci convenzionali porto di Genova*, Sb. rozh. 1991, s. I-5889, bod 28.

⁽²⁷⁾ Viz například sdělení Komise o službách obecného hospodářského zájmu v Evropě, uvedené v poznámce pod čarou č. 25, bod 14.

Pokud jde o přímý grant ve výši 4,5 milionu NOK, Kontrolní úřad podotýká, že příslušná položka ve státním rozpočtu na rok 2005 přiděluje finanční prostředky na „vzdělávání pilotů aerolinií v Tromsø/Bardufoss“. Kontrolní úřad je názoru, že to nemůže představovat jednoznačné vymezení úkolu veřejné služby. Pokud by se mimoto tvrdilo, že zvláštním znakem je skutečnost, že se celý kurz uskutečňuje v Norsku a že to u dotyčné služby představuje prvek „obecného zájmu“, Kontrolní úřad podotýká, že z rozpočtu nebo jiných dokumentů předložených Kontrolnímu úřadu nijak nevyplývá, že grant je podmíněn takovýmto zvláštním znakem.

Kontrolní úřad se proto domnívá, že v dotyčném případě je vymezení služby obecného hospodářského zájmu zjevně nesprávné. V daném případě proto není splněna podmínka pro použití čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP (tj. že podnik vykonává službu obecného hospodářského zájmu).

S ohledem na opatření uvedené v oddíle I bodě 2.1 písm. d) Kontrolní úřad zastává názor, že záruka za určitou částku dluhu, vymezená obecně, nemůže představovat zajištění plnění zvláštního úkolu obecného hospodářského zájmu, a že tudíž toto opatření nelze posoudit podle čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP.

Pověření

I za předpokladu, že dotyčná služba byla náležitě vymezena, aby bylo možno použít odchylku uvedenou v čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP, musí být úkol veřejné služby výslovně svěřen aktem orgánu veřejné správy. Kontrolní úřad podotýká, že obě posuzovaná opatření poskytují (jak se zdá) společnosti NAC finanční výhodu, aniž by ji oplátkou za financování pověřovaly jakýmkoli úkolem veřejné služby. S odkazem na tvrzení norských orgánů vycházející z praxe Komise zastává Kontrolní úřad názor, že z rozhodnutí tohoto orgánu nevyplývá, že pouhé obdržení finančních prostředků od státu představuje pověření, není-li uveden popis úkolu veřejné služby nebo podmínek, za nichž musí být tato služba zajištěna⁽²⁸⁾. V tomto ohledu Kontrolní úřad opět odkazuje na skutečnost, že je-li zvláštním znakem výcviku poskytovaného společností NAC skutečnost, že se celý výcvik uskutečňuje v Norsku, a že to u dotyčné služby představuje prvek „obecného zájmu“, z rozpočtu nebo jiných dokumentů předložených Kontrolnímu úřadu nijak nevyplývá, že grant je podmíněn takovýmto zvláštním znakem.

I kdyby bylo zřejmé, že norské orgány měly na mysli zvláštní úkol veřejné služby, když rozhodly o udělení finančních prostředků na vzdělávání pilotů aerolinií, Kontrolnímu úřadu

nebyly předloženy žádné důkazy, že tímto úkolem byla pověřena výslovně společnost NAC. V dané situaci proto nelze použít čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP.

Přiměřenost

Poslední dva prvky čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP společně představují posouzení přiměřenosti. Při zvažování toho, zda přijatá opatření překračují to, co je nezbytné k zajištění účinného plnění úkolu veřejné služby, Kontrolní úřad za prvé uvádí, že nezbytnost financování je sporná, jelikož s ním nejsou spojeny žádné podmínky, a za druhé se nezdá, že by bylo provedeno objektivní vyhodnocení potřebné výše finančních prostředků. Kontrolní úřad proto vyvozuje závěr, že i kdyby byla dodržena ostatní kritéria, tento prvek čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP není v daném případě splněn.

4.3 Závěr

Kontrolní úřad vyvozuje závěr, že přímý grant (oddíl I bod 2.1 písm. a)) ani úvěrová záruka (oddíl I bod 2.1 písm. d)) nesplňují podmínky pro použití čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP, a obě opatření proto nejsou slučitelná s fungováním Dohody o EHP.

5. Závěr

Kontrolní úřad má za to, že níže uvedená opatření nepředstavují státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP:

- financování projektu poskytnuté krajem Troms (oddíl I bod 2.1 písm. b)),
- prominutí půjčky poskytnuté krajem Troms (oddíl I bod 2.1 písm. c)) a
- půjčka poskytnutá obcí Målselv (oddíl I bod 2.1 písm. e)).

Kontrolní úřad však vyvozuje závěr, že norské orgány proti-právně provedly tato opatření podpory:

- přímý grant ve výši 4,5 milionu NOK ze státního rozpočtu (oddíl I bod 2.1 písm. a)) a
- úvěrová záruka poskytnutá krajem Troms bez uhrazení prémie (oddíl I bod 2.1 písm. d)),

a to v rozporu s čl. 1 odst. 3 částí I protokolu 3 Dohody o Kontrolním úřadu a Soudním dvorem.

Popsaná opatření podpory nesplňují podmínky pro použití čl. 59 odst. 2 Dohody o EHP, a nejsou proto slučitelná s fungováním Dohody o EHP.

⁽²⁸⁾ Rozhodnutí Komise 2006/225/ES ze dne 2. března 2005 o režimu podpory uskutečněném Itálií na restrukturalizaci subjektů odborného vzdělávání (Úř. věst. L 81, 18.3.2006, s. 25) výslovně potvrzuje, že dotyčné instituce „zajišťovaly institucionální služby v oblasti vzdělávání, jež měly společenský záměr ... a které byly součástí systému veřejného odborného vzdělávání“ (bod 48), a že byly proto „v rámci příslušných vnitrostátních a regionálních předpisů pověřeny veřejnou službou prostřednictvím závazných aktů“ (bod 57).

Z článku 14 části II protokolu 3 Dohody o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru vyplývá, že Kontrolní úřad rozhodne, že protiprávní podpora, která není slučitelná s pravidly státní podpory podle Dohody o EHP, musí být příjemci navracena,

PŘIJAL TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Financování projektu, které nadaci NLH poskytl kraj Troms, a půjčka pro tento subjekt poskytnutá obcí Målselv spolu s prominutím půjčky poskytnuté společnosti NAC krajem Troms nepředstavují státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP.

Článek 2

Přímý grant ve výši 4,5 milionu NOK ze státního rozpočtu a úvěrová záruka poskytnutá krajem Troms představují pro společnost NAC státní podporu, která není slučitelná s fungováním Dohody o EHP ve smyslu čl. 61 odst. 1 uvedené dohody.

Článek 3

Norské orgány přijmou veškerá nezbytná opatření k zpětnému získání podpory uvedené v článku 2, která byla protiprávně poskytnuta společnosti NAC.

Článek 4

Navrácení se provede neprodleně v souladu s postupy vnitrostátního práva za předpokladu, že umožňují okamžitý a účinný výkon tohoto rozhodnutí. Podpora, která má být navracena, zahrnuje úroky ode dne, kdy byla podpora dána k dispozici společnosti NAC, až do dne jejího navrácení. Úroky se vypočítají na základě článku 9 rozhodnutí č. 195/04/KOL.

Článek 5

Do dvou měsíců ode dne oznámení tohoto rozhodnutí informují norské orgány Kontrolní úřad ESVO o opatřeních přijatých k dosažení souladu s tímto rozhodnutím.

Článek 6

Toto rozhodnutí je určeno Norskému království.

Článek 7

Pouze anglické znění je závazné.

V Bruselu dne 1. července 2009.

Za Kontrolní úřad ESVO

Per SANDERUD
předseda

Kristján A. STEFÁNSSON
člen kolegia